

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci žalobce: **J. M.,** zastoupený Mgr. Ing. Janem Lerchem, advokátem se sídlem Bedřicha Smetany 2, Plzeň, proti žalovanému: **ředitel Věznice Plzeň,** se sídlem Klatovská 202, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 1. 2011, č. j. 30 A 80/2010 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Ing. Jana Lercha se určuje částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobou podanou dne 15. 11. 2010 u Krajského soudu v Plzni se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 13. 4. 2004, č.j. 20482-Z/2003-V/711, kterým žalovaný rozhodl o výši nákladů výkonu vazby, jejichž náhrada byla žalobci v souladu s § 152 odst. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád"), uložena usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 10. 3. 2004, č.j. 9 T 22/2003 - 582. Žalovaný stanovil výši nákladů výkonu vazby za dobu od 9. 7. 2003 do 25. 2. 2004 částkou 10 440 Kč. Dále se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2004, č.j. 20482/2002–UNVT-02, kterým mu byla uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody za období měsíců února až března 2004 ve výši 1575 Kč, a rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2004,

č.j. 20482/2004-UNVT-06, kterým mu byla uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody za období měsíců dubna až června 2004 ve výši 1055 Kč. V žalobě namítal, že napadená rozhodnutí jsou nezákonná, neboť byl osvobozen od povinnosti hradit náklady výkonu trestu, a to z důvodů podle § 35 odst. 2 písm. a) a c) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o výkonu trestu“).

Krajský soud usnesením ze dne 31. 1. 2011, č. j. 30 A 80/2010 - 34, žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. odmítl. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, ačkoliv byl o právu podat opravný prostředek (stížnost) proti napadeným rozhodnutím poučen. Dále krajský soud konstatoval, že žaloba směřovala proti rozhodnutím vydaným v roce 2004, přičemž podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat nejpozději do 2 měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno doručením písemného vyhotovení.

Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, kterou opírá o důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby.

Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem a považuje proto odmítnutí žaloby za nezákonné. Stěžovatel konkrétně namítá, že mu žalobou napadená rozhodnutí nebyla řádně doručena. V době, kdy mu měla být napadená rozhodnutí doručována, byl těžce nemocen. Tento stav nastal dne 8. 4. 2004, později byl hospitalizován a až do října roku 2007 se mohl pohybovat pouze na invalidním vozíku. Stěžovatel si uvědomuje, že se mu v inkriminované době příslušníci Vězeňské služby pokoušeli předat nějaké dokumenty, ovšem nemohl se s nimi seznámit, převzít je ani podat opravný prostředek. S existencí těchto rozhodnutí se seznámil až později, kdy zjistil, že proti němu Vězeňská služba eviduje pohledávky. Ihned poté požádal o zrušení napadených rozhodnutí a žádal o nápravu i státního zástupce a Ministerstvo spravedlnosti, které ho vyzvalo k podání správní žaloby. Tyto žádosti neformuloval výslovně jako stížnost, z jejich obsahu je však zřejmé, že s napadenými rozhodnutími nesouhlasil a že se domáhal jejich zrušení. Jako důkaz svých tvrzení navrhl stěžovatel materiály Vězeňské služby obsahující informace o jeho zdravotním stavu a jeho žádosti o zrušení napadených rozhodnutí.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud v prvé řadě předesílá, že v případech, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele z povahy věci v úvahu pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Rozsah přezkumu rozhodnutí soudu je v tomto případě vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže krajský soud žalobu odmítl a věc samu neposuzoval, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti zkoumat pouze to, zda byly splněny zákonem stanovené důvody pro odmítnutí žaloby. Jeho úkolem však není přímo přezkoumávat rozhodnutí správního orgánu a nemůže se tedy zabývat námitkami týkajícími se zákonnosti žalobou napadených správní rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný pod č. 625/2005 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 - 80, www.nssoud.cz).

V nyní posuzované věci stěžovatel napadl žalobou tři rozhodnutí žalovaného. Jedná se v prvé řadě o rozhodnutí, kterým žalovaný podle § 11 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění relevantním pro posuzovanou věc (dále jen „vyhláška“), rozhodl o výši nákladů spojených s výkonem vazby. Dále pak stěžovatel napadl dvě rozhodnutí, kterými žalovaný podle § 9 odst. 1 vyhlášky rozhodl o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu.

Pokud jde o povinnost k náhradě nákladů výkonu vazby, stanoví § 152 odst. 1 písm. a) trestního řádu, že byl-li obžalovaný pravomocně uznán vinným, je povinen nahradit státu náklady spojené s výkonem vazby, přičemž podle § 152 odst. 2 trestního řádu denní sazbu připadající na náklady spojené s výkonem vazby a způsob úhrady těchto nákladů stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem. Podle § 11 odst. 1 vyhlášky vydá ředitel věznice rozhodnutí o výši nákladů výkonu vazby, a to na základě pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byla odsouzenému uložena povinnost k náhradě nákladů spojených s výkonem vazby. Proti rozhodnutí ředitele věznice může odsouzený podle § 11 odst. 2 vyhlášky do 3 dnů od doručení podat stížnost řediteli věznice, který rozhodnutí vydal. Stížnost může směřovat jen proti vypočtené výši nákladů výkonu vazby a nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje do šedesáti dnů od jejího obdržení generální ředitel Vězeňské služby.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že rozhodování o náhradě nákladů výkonu vazby probíhá ve dvou fázích. Po právní moci odsuzujícího rozsudku předseda senátu soudu I. stupně nejprve rozhoduje podle § 155 odst. 1 trestního řádu o povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů spojených s výkonem vazby co do jejího základu. V návaznosti na toto soudní rozhodnutí pak rozhoduje ředitel věznice o výši náhrady nákladů. V této souvislosti je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud již ve své dřívější judikatuře vyslovil stanovisko, že rozhodnutí o výši nákladů výkonu vazby vydané podle § 11 vyhlášky podléhá přezkumu ve správním soudnictví (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2006, č. j. 8 Afs 145/2005 - 86, publikovaný pod č. 863/2006 Sb. NSS).

Podobným způsobem je upraven i postup pro rozhodování o povinnosti odsouzeného nahradit náklady výkonu trestu, ovšem s tím rozdílem, že o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu i o určení její výše rozhoduje ředitel věznice bez předchozího rozhodnutí soudu. Podle § 152 odst. 1 písm. c) trestního řádu, ve znění relevantním pro posuzovanou věc [nyní § 152 odst. 1 písm. d) trestního řádu], je

obžalovaný, který byl pravomocně uznán vinným, povinen nahradit státu náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody. Obdobně i § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu stanoví, že odsouzený je povinen hradit náklady výkonu trestu. Výše těchto nákladů je stanovena v § 3 odst. 1 vyhlášky. Není-li úhrada nákladů výkonu trestu odsouzenému srážena z jeho pracovní odměny, předepíše se odsouzenému náhrada nákladů výkonu trestu rozhodnutím. Podle § 9 odst. 1 vyhlášky vydá rozhodnutí o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu ředitel věznice. Proti tomuto rozhodnutí může odsouzený podle odst. 2 téhož ustanovení podat do 3 dnů od doručení stížnost řediteli věznice, který rozhodnutí vydal; stížnost může směřovat jen proti vypočtené výši nákladů výkonu trestu a nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje do šedesáti dnů od jejího obdržení generální ředitel Vězeňské služby.

Pokud jde o postup při rozhodování o nákladech výkonu vazby, resp. trestu odnětí svobody, stanoví § 15 vyhlášky, že se v řízení postupuje přiměřeně podle § 76 zákona o výkonu trestu. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení se na řízení nevztahuje správní řád. Ve druhém odstavci je stanoveno, že rozhodnutí je třeba oznámit osobě, jíž se týká, a v případě, že zákon proti takovému rozhodnutí připouští stížnost, je třeba je písemně vyhotovit a takové osobě doručit. Podle odstavce 3 se oznámení činí buď vyhlášením rozhodnutí v přítomnosti toho, jehož se týká, anebo doručením písemného vyhotovení takového rozhodnutí. Podle § 76 odst. 4 zákona o výkonu trestu má stížnost proti rozhodnutí odkladný účinek pouze tehdy, jestliže tak tento zákon výslovně stanoví.

Jak tedy vyplývá z uvedeného, u obou typů rozhodnutí ředitele věznice připouští vyhláška uplatnění řádného opravného prostředku, kterým je stížnost, k jejímuž podání je oprávněn výlučně odsouzený. Účelem stížnosti je přezkoumání nepravomocného rozhodnutí ředitele věznice. Ve vztahu k právní moci rozhodnutí má podání stížnosti suspenzívní účinek, byť s ním není spojen odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí. Z formálního hlediska by bylo podle názoru Nejvyššího správního soudu jistě žádoucí, aby proces rozhodování o nákladech souvisejících s výkonem vazby, resp. trestu odnětí svobody, včetně přípustných opravných prostředků, byl upraven zákonem. Nicméně i stížnost stanovenou podzákonným právním předpisem, v daném případě vyhláškou Ministerstva spravedlnosti, je třeba považovat za řádný opravný prostředek proti nepravomocnému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Vyhláška je obecně závazným právním předpisem a správní orgány jsou jí při svém postupu vázány. Odsouzený má právní nárok na to, aby příslušný správní orgán, kterým je v daném případě generální ředitel Vězeňské služby, o podané stížnosti ve stanovené šedesátidenní lhůtě rozhodl. Z těchto důvodů je stížnost podle § 11 odst. 2 vyhlášky proti rozhodnutí ředitele věznice o výši nákladů výkonu vazby třeba považovat za řádný opravný prostředek, jehož vyčerpání je nezbytnou podmínkou přípustnosti následné správní žaloby. U stížnosti podle § 9 odst. 2 vyhlášky proti rozhodnutí ředitele věznice o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu tomu tak bude v případech, kdy odsouzený brojí proti vypočtené výši nákladů výkonu trestu (viz dále).

Tento závěr ostatně potvrzuje zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2006, č. j. 8 Afs 145/2005 – 86. V této věci projednával krajský soud žalobu proti rozhodnutí, jímž generální ředitel Vězeňské služby zamítl stížnost žalobce proti rozhodnutí ředitele vazební věznice o výši nákladů výkonu vazby podle § 11 odst. 1 vyhlášky. Soudní přezkum se tedy primárně týkal rozhodnutí o stížnosti, jež vydává generální ředitel Vězeňské služby jako správní orgán druhého stupně. Možnost soudního

přezkumu tohoto rozhodnutí je přitom založena na základním předpokladu, že stížnost podle § 11 odst. 2 vyhlášky je řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí o výši nákladů výkonu vazby. V opačném případě by se soudy ve správním soudnictví mohly zabývat pouze přezkumem rozhodnutí ředitele věznice podle § 11 odst. 1 vyhlášky. V takovém případě by však musela být žaloba v uvedené věci odmítnuta pro opožděnost [§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], neboť generální ředitel Vězeňské služby zamítl rozhodnutím ze dne 1. 12. 2003 stížnost proti rozhodnutí ředitele vazební věznice, které bylo vydáno již dne 6. 10. 2003, zatímco žalobce podal žalobu u krajského soudu až dne 2. 3. 2004. K závěru o opožděnosti žaloby ovšem Nejvyšší správní soud v této věci nedospěl. Již z toho je zřejmé, že Nejvyšší správní soud i v této věci vycházel z názoru, že podmínka vyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem je splněna pouze v případě podání stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice o výši nákladů vazby podle § 11 odst. 2 vyhlášky.

Na tomto místě je ovšem třeba zdůraznit, že důvody, o něž může odsouzený opírat stížnost proti rozhodnutí ředitele věznice o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu nebo proti rozhodnutí ředitele věznice o výši nákladů výkonu vazby, jsou omezené. Ze znění § 9 odst. 2 a § 11 odst. 2 vyhlášky vyplývá, že stížnost může směřovat pouze proti vypočtené výši nákladů, žádné jiné důvody stížnosti nejsou přípustné.

U rozhodnutí ředitele věznice o výši nákladů výkonu vazby podle § 11 odst. 1 vyhlášky je nutno zmiňované omezení možných důvodů řádného opravného prostředku chápat v souvislosti s tím, že toto rozhodnutí vydává ředitel věznice až po té, kdy již o samotné povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů výkonu vazby podle § 155 odst. 1 trestního řádu pravomocně rozhodl soud v trestním řízení. Stěžovatel tedy měl možnost podat podle § 155 odst. 4 trestního řádu, ve znění relevantním pro posuzovanou věc [nyní § 155 odst. 6 trestního řádu], proti zmiňovanému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 10. 3. 2004, č.j. 9 T 22/2003 – 582, stížnost, ovšem po té, kdy toto rozhodnutí soudu v trestním řízení nabylo právní moci, jsou orgány Vězeňské služby a tudíž i následně správní soudy povinny z takového rozhodnutí vycházet a nemohou tedy tuto otázku znovu posuzovat.

I když tedy stěžovatel uplatnil vůči rozhodnutí žalovaného o výši nákladů výkonu vazby shodné důvody jako v případě obou rozhodnutí ve věci náhrady nákladů výkonu trestu, tedy zpochybňoval svou povinnost hradit jakékoli náklady vazby či výkonu trestu, souhlasí Nejvyšší správní soud se závěrem krajského soudu, že stěžovatel mohl podat přípustnou žalobu proti rozhodnutí žalovaného o výši nákladů výkonu vazby pouze v případě, že by před tím vyčerpal řádné opravné prostředky ve správním řízení, tj. stížnost podle § 11 odst. 2 vyhlášky, v níž by byl navíc oprávněn brojit pouze proti tomu, co bylo předmětem tohoto rozhodnutí, tedy uplatňovat námitky proti výši nákladů výkonu vazby, nikoliv proti samotné povinnosti tyto náklady hradit. Z rozhodnutí žalovaného o výši nákladů výkonu vazby ze dne 13. 4. 2004 vyplývá, že stěžovateli byl stejnopis tohoto rozhodnutí doručen dne 19. 4. 2004 prostřednictvím vychovatele Vězeňské služby. Podle písemného záznamu na stejnopise rozhodnutí jej ovšem stěžovatel odmítl převzít a podepsat. Tuto skutečnost potvrdila Vězeňská služba i ve svém vyjádření ze dne 29. 11. 2010, které je součástí spisu.

Neobstojí tvrzení stěžovatele, že mu rozhodnutí nebylo pro jeho zdravotní stav řádně doručeno. V prvé řadě je třeba poukázat na rozpory v údajích, které stěžovatel uváděl o době svého onemocnění. V kasační stížnosti tvrdil, že byl nemocen od 8. 4. 2004.

Naproti tomu v návrhu na osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce ze dne 25. 10. 2010, který podal současně s žalobou, výslovně uvedl, že onemocnění nastalo dne 5. 5. 2004. Stejně tak i v podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ze dne 8. 8. 2010 adresovaném Ministerstvu spravedlnosti a v žádosti o prověření zákonnosti postupu VS ČR adresované Krajskému státnímu zastupitelství v Praze, které jsou součástí spisu, stěžovatel uvedl, že onemocněl až dne 5. 5. 2004 a následně se stal trvale pracovně nezařaditelným. V tomto případě je však rozhodující, že ani případné onemocnění stěžovatele v době doručování předmětných rozhodnutí nemůže mít vliv na běh lhůty k podání stížnosti, resp. žaloby proti těmto rozhodnutím.

Procesní ustanovení § 76 zákona o výkonu trestu, podle něhož se podle § 15 vyhlášky v daném řízení přiměřeně postupuje, neupravuje postup pro doručování písemností. Jak již bylo řečeno, podle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu se na řízení nevztahují ani ustanovení správního řádu. Obecně však platí, že doručení správního rozhodnutí je úkonem, kterým se rozhodnutí správního orgánu dostává do dispozice účastníka řízení. Okamžik, kdy se rozhodnutí do jeho dispozice dostane, je proto rozhodný pro určení počátku běhu lhůty pro podání řádného opravného prostředku. V daném případě je z rozhodnutí žalovaného o výši nákladů výkonu vazby zřejmé, že žalovaný učinil úkon, kterým se toto rozhodnutí dostalo do dispozice stěžovatele dne 19. 4. 2004. Žalovaný tak dostál své povinnosti doručit stěžovateli rozhodnutí o výši nákladů výkonu vazby (§ 15 vyhlášky ve spojení s § 76 odst. 2 zákona o výkonu trestu). Lhůta k podání stížnosti proti tomuto rozhodnutí tak začala běžet dne 20. 4. 2004 a vzhledem k tomu, že stěžovatel stížnost ve stanovené lhůtě nepodal, nabylo rozhodnutí právní moci dne 22. 4. 2004. Zákon o výkonu trestu neobsahuje zvláštní úpravu prominutí zmeškání úkonu a ani příslušná ustanovení správního řádu se na toto řízení nevztahují. Ostatně stěžovatel přímo o prominutí zmeškání lhůty k podání stížnosti nepožádal ani tuto stížnost, jakkoli ve věci činil některá jiná podání adresovaná zejména krajskému státnímu zastupitelství a Ministerstvu spravedlnosti, dodatečně nepodal.

Z těchto důvodů se tedy Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu o nepřípustnosti žaloby proti rozhodnutí žalovaného o výši nákladů výkonu vazby podle § 11 odst. 1 vyhlášky, neboť stěžovatel nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem [§ 68 písm. a) s. ř. s.].

Odlišná je situace, pokud jde o další dvě žalobou napadená rozhodnutí, kterými žalovaný rozhodl o povinnosti stěžovatele nahradit náklady výkonu trestu podle § 9 odst. 1 vyhlášky. Jak již bylo uvedeno, podle § 9 odst. 2 vyhlášky lze proti těmto rozhodnutím podat stížnost, která však opět může směřovat pouze proti vypočtené výši nákladů výkonu trestu. Stěžovatel však v žalobě namítal, že byl od povinnosti hradit náklady výkonu trestu osvobozen z důvodů podle § 35 odst. 2 písm. a) a c) zákona o výkonu trestu. Je tedy toho názoru, že mu povinnost nahradit náklady výkonu trestu vůbec nevznikla. Takovou námitku ovšem jako důvod stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu není možné uplatnit, na druhou stranu lze u tohoto rozhodnutí ředitele věznice jen stěží upřít odsouzenému právo na posouzení této otázky správními soudy, neboť, na rozdíl od náhrady nákladů výkonu vazby, zde není žádné jiné rozhodnutí, které by již samotnou povinnost k náhradě nákladů výkonu trestu odsouzenému pravomocně uložilo. Za situace, kdy namítané důvody nezákonnosti rozhodnutí žalovaného, které lze uplatnit v žalobě, zároveň nejsou přípustnými důvody stížnosti proti tomuto rozhodnutí, nelze trvat na požadavku, aby

stěžovatel využil tohoto jinak řádného opravného prostředku proti rozhodnutí žalovaného, neboť je zřejmé, že by tento postup k případné změně nebo zrušení rozhodnutí z uvedených důvodů vést nemohl. Důvod nepřípustnosti žaloby podle § 68 písm. a) s. ř. s. tedy ve vztahu k napadeným rozhodnutím žalovaného o povinnosti stěžovatele nahradit náklady výkonu trestu není dán.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel napadá rozhodnutí o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu podle § 9 odst. 1 vyhlášky z jiných důvodů, než z důvodu nesprávně stanovené výše nákladů výkonu trestu, může tedy žaloba směřovat přímo proti rozhodnutí žalovaného. Krajský soud však v této souvislosti správně poukázal na to, že žaloba v daném případě směřovala proti rozhodnutím vydaným v roce 2004, přičemž podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat pouze ve lhůtě dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo stěžovateli oznámeno doručením písemného vyhotovení.

Podle kopie rozhodnutí ze dne 20. 4. 2004, kterým byla stěžovateli uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody za období měsíců února až března 2004, bylo uvedené rozhodnutí předáno stěžovateli vychovatelem Vězeňské služby dne 26. 4. 2004. Stěžovatel rozhodnutí převzal a doručení potvrdil svým podpisem na stejnopise rozhodnutí. Pokud jde o rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2004, kterým byla stěžovateli uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody za období měsíců dubna až června 2004, vyplývá z kopie tohoto rozhodnutí, že bylo stěžovateli předáno vychovatelem Vězeňské služby dne 22. 7. 2004. Stěžovatel stejnopis rozhodnutí převzal, odmítl však převzetí potvrdit svým podpisem. I v těchto případech tedy byla rozhodnutí předána do dispozice stěžovatele a řádně doručena v souladu s § 15 vyhlášky ve spojení s § 76 odst. 2 zákona o výkonu trestu. Dvouměsíční lhůta k podání žaloby proti napadeným rozhodnutím o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu tak stěžovateli marně uplynula dne 28. 6. 2004 (den 26. 6. 2004 připadl na sobotu), resp. 22. 9. 2004. Ani ve vztahu k těmto rozhodnutím nemůže mít tvrzené onemocnění stěžovatele žádný vliv na závěr o opožděnosti žaloby. Předáním těchto rozhodnutí do dispozice stěžovatele došlo k jejich řádnému doručení, zákonem stanovená lhůta k podání žaloby marně uplynula a zmeškání lhůty pro podání žaloby podle § 72 odst. 4 s. ř. s. nelze, ať již z jakýchkoli důvodů, prominout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 Afs 11/2011 – 79, publikovaný pod č. 2409/2011 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že ve vztahu k oběma rozhodnutím žalovaného podle § 9 odst. 1 vyhlášky, jímž byla stěžovateli uložena povinnost k náhradě nákladů výkonu trestu, byla žaloba podána opožděně. V tomto směru tedy Nejvyšší správní soud částečně korigoval závěry, k nimž dospěl krajský soud.

Krajský soud napadeným usnesením odmítl žalobu pro nepřípustnost z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Jak však již bylo uvedeno, tento závěr platí pouze ve vztahu k té části žaloby, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného o výši nákladů výkonu vazby podle § 11 vyhlášky. Pokud jde o část žaloby, jíž se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu podle § 9 odst. 1 vyhlášky, byla žaloba podána opožděně. I tato skutečnost je ovšem důvodem k odmítnutí žaloby, a to podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. I přes uvedenou dílčí korekci důvodů odmítnutí žaloby tedy napadené usnesení krajského soudu jako celek v přezkumu obstojí.

Pokud jde o důkazy v podobě materiálů Vězeňské služby, jejichž provedení stěžovatel navrhl, konstatuje Nejvyšší správní soud, že ve svých úvahách vycházel z tvrzení stěžovatele obsažených v kasační stížnosti a z údajů uvedených na žalobou napadených rozhodnutích, které byly pro posouzení uplatněných stížních námitek rozhodující. Navržené důkazy tedy Nejvyšší správní soud neprovedl, neboť by to bylo za dané situace nadbytečné.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, ze spisu však nevyplývá, že by mu takové náklady v řízení o kasační stížnosti vznikly.

Zástupcem stěžovatele byl již v řízení o žalobě usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 1. 2011, č. j. 30 A 80/2010 – 24, ustanoven Mgr. Ing. Jan Lerch, advokát, jehož odměnu a hotové výdaje dle § 35 odst. 8 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu ve výši 2100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v účinném znění, a náhradu hotových výdajů v podobě jednoho režijního paušálu ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 2400 Kč. Zástupce stěžovatele požadoval v řízení o kasační stížnosti rovněž odměnu a paušální náhradu hotových výdajů za úkon právní služby, který měl spočívat v převzetí a v přípravě zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Tento úkon právní služby ovšem zástupce stěžovatele v řízení o kasační stížnosti neučinil, neboť, jak již bylo konstatováno, zastoupení stěžovatele převzal již v řízení o žalobě a o odměně a náhradě hotových výdajů za tento úkon tudíž již rozhodl třetím výrokem svého usnesení ze dne 31. 1. 2011, č. j. 30 A 80/2010 – 34, krajský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3,
§ 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. dubna 2012

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu